

Základní škola a Mateřská škola Ševětín, Školská 189 373 63 Ševětín

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK 2018/2019

OBSAH PROGRAMU

1. ÚVOD
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A LEGISLATIVNÍ VÝCHODISKA
3. PORADENSTVÍ, PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ
4. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU ŠKOLY
5. CÍLE PREVENCE
6. TÉMATICKE BLOKY VE VÝUCE
 - 6.1 - 1. stupeň
 - 6.2 - 2. stupeň
7. PROGRAM PROTI ŠIKANĚ
 - 7.1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ
 - 7.2 PREVENCE ŠIKANY
 - 7.3 VYŠETŘOVANÍ ŠIKANY
 - 7.4 SPOLUPRÁCE S INSTITUCEMI
 - 7.5 POSTUP RODIČŮ PŘI PODEZŘENÍ NA ŠIKANOVÁNÍ
8. SYSTÉM PŘEDPISŮ
9. SYSTÉM VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ
10. NESPECIFICKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE
 - 10.1 AKCE ŠKOLY
 - 10.2 AKTIVITY
11. ZHODNOCENÍ MPP

1. Úvod

Hlavním úkolem MPP je seznamovat žáky, pedagogy, rodiče s problematikou sociálně patologických jevů, preventivně působit na žáky, zkvalitňovat klima a prostředí školy, zapojit učitele do MPP, spolupracovat s rodiči, využívat nových metod, nabídnout žákům se zúčastnit různých zájmových i mimoškolních aktivit, vést žáky k tomu, aby si dokázali vytvořit kvalitní hodnotový žebříček.

Uvědomujeme si, že nárůst rizikového chování včetně zneužívání návykových látek v populaci mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem a děti patří k nejohroženější skupině. Proto klademe na primární prevenci velký důraz. Snažíme se poskytnout žákům co nejvíce informací o dané problematice, podaných přiměřeně věku žáků a na toto téma s nimi hovořit i na neformální úrovni. Primární prevence je tedy zaměřena na osvětu všech žáků naší školy, respektuje jejich věk a osobností zvláštnosti.

Minimální preventivní program je vydán na základě Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (MŠMT ČR č. j.:20 006/2007/51).

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A LEGISLATIVNÍ VÝCHODISKA

Naše základní škola má ve školním roce 2018/2019 ve 17 třídách 326 žáků. Z toho 1. Stupeň navštěvuje 194 žáků v 10 třídách.

Škola se pravidelně prezentuje na mimoškolních akcích, kde jsou naši žáci úspěšní. O Vánocích a Velikonocích žáci představují vlastní výrobky přímo ve škole a v těchto dnech je možné si prohlédnout i prostory školy. V naší škole pravidelně pracuje také asistent pedagoga pro žáky se vzdělávacími potížemi. Pomáhá učitelům v hodinách při výuce.

3. PORADENSTVÍ, PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci, komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence, koordinuje předávání informací o problematice sociálně patologických jevů.

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi v svém vývoji, sebe pojetí, komunikací s druhými apod. Učitelé informují výchovného poradce o těchto problémech a ten potom

navrhuje opatření, navrhuje řediteli školy svolání výchovné komise, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče, jedná se sociálním odborem.

Pedagogové se v rámci výuky věnují rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, provádějí průběžnou diagnostiku třídy a žáků, na pedagogických radách hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči svých žáků jak prostřednictvím třídních schůzek, tak i individuálních konzultací i jiných případných osobních setkání

Ředitel školy sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů, svolává v případě potřeby výchovnou komisi, sleduje problematiku v kontextu celé školy.

4. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU ŠKOLY

Monitoring současného stavu školy je prováděn formou rozhovorů s žáky v rámci hodin OV a VkZ, případně v třídnických hodinách.

Klima školního prostředí:

Na kvalitu vzdělání a výchovu žáků má značný vliv to, zda žáci chodí do školy rádi a dobře se v ní cítí.

Z hodnocení žáků vyplynulo, že školní atmosféra je pozitivní. Škola se jim líbí, cítí se zde bezpečně.

Žáci na 1. stupni by se v případě potřeby obrátili se svým problémem na třídního učitele, žáci na 2. Stupni na třídního učitele i na paní ředitelku. Někteří žáci uvádějí, že raději rodičům.

Při hodnocení důvěryhodnosti svých učitelů bylo toto hodnocení velmi individuální s ohledem na jednotlivé pedagogy. Jsme malá škola, všichni se zde dobře znají. Žáci hodnotili učitele podle oblíbenosti.

Rodinné zázemí

Většina žáků uvádí, že mají se svými rodiči dobré vztahy. Sdělují jim, kam jdou a kde tráví svůj volný čas. Rodiče se jim prý věnují „tak akorát“. Většina žáků se domnívá, že rodiče mají zájem o výsledky jejich práce a chování ve škole.

Monitoring výskytu rizikových projevů chování mezi žáky naší školy

V rámci předcházení projevům rizikového chování se snažíme eliminovat počet míst, kde by

k nim mohlo skrytě docházet. Mezi riziková místa je nutno obecně zařadit WC , šatny a chodby. Ve všech uvedených prostorách jsou určeny dozory, které vykonávají pedagogičtí pracovníci.

5. CÍLE PREVENCE

1. Usilovat o dobré vztahy žáků mezi sebou, čímž předem zabráníme šikaně na škole. Vytvoření třídních pravidel.
2. Snížit počet nežádoucích patologických jevů na naší škole. Prevence ve třídách.
3. Zapojovat žáky do soutěží a akcí organizované školou - žáci se naučí pozitivně vnímat a vážit si sebe samých.
4. Snižovat záškoláctví, pomocí neustále kontroly a spolupráce s rodiči.
5. Rozšířit právní vědomí žáků v oblasti trestního práva ve spojitosti s alkoholem a drogami.
6. Zaměřit se na včasné rozpoznání domácího násilí.
7. Naučit žáky správně využívat volný čas.
8. Vysvětlit žákům rizika šikany a kyberšikany.
9. Vysvětlit žákům mladším 10let riziko spojená s kouřením, učít je říci Ne.
10. Spolupráce s PPP při předcházení negativních jevů u žáků

CÍLOVÉ SKUPINY: žáci, pedagogové, rodiče

6. TEMATICKÉ BLOKY VE VÝUCE

6.1 - 1. stupeň

Český jazyk a literatura

- základní hygienické, pracovní a estetické návyky
- základní komunikační pravidla - pozdrav, oslovení, tykání, vykání, prosba, poděkování
- pravidla společenského chování v kulturních zařízeních
- návštěva kulturních představení
- kultivovaný projev
- zdvořilé vystupování

Člověk a jeho svět

- zásady zdravého životního stylu
- tolerance a odlišnosti mezi lidmi

- základní práva dětí
- chování v krizových situacích
- vztahy mezi spolužáky
- základní hygienické návyky
- moje rodina, vztahy v rodině
- základy společenského chování
- osobní hygiena
- zásady zdravé výživy
- odpočinek – správná volba
- látky, které zdraví prospívají a které ho poškozují
- předcházení škodlivým vlivům
- světový mír
- mezilidské vztahy
- kulturní rozdíly
- zaměstnání rodičů
- čísla rychlé pomoci
- zásady bezpečného chování

Hudební výchova

- kultivované vystupování
- národní kultura
- kultura jiných národů
- akceptování jiných kultur
- státní hymna
- písně jiných národností

Výtvarná výchova, Člověk a svět práce

- zhotovování výrobku do různých výtvarných soutěží, zpracování obrázku s protidrogovou tematikou

Tělesná výchova

- kladný vztah ke sportu
- sport jako součást života
- psychická odolnost vůči negativním vlivům okolí

- zdravá soutěživost
- správné využití volného času
- kolektivní sporty

6.2 - 2. stupeň

Český jazyk a literatura

- formy společenského styku
- práce s knihou
- návštěva kina, divadelních představení
- čtení novin, časopisů
- kultivovaný projev

Výchova k občanství

- práva a povinnosti žáků
- volnočasové aktivity
- život v rodině a mimo ni
- naše vlast – státní symbol – způsob jejich používání
- šikana – vysvětlení pojmu
- šikana a zákon
- kyberšikana
- práce s internetem
- listina základních lidských práv a svobod
- sociální hry
- volba povolání
- vztahy mezi lidmi
- problémy lidské nesnášenlivosti
- Ústava a zákony
- rozmanitost kultur
- kulturní tradice a hodnoty
- základy sexuální výchovy
- práce, zaměstnání, povolání
- návykové látky a zákon

- rizika návykových látek
- pohlavní nemoci
- první pomoc

Dějepis

- drogy v dějinách lidstva
- význam dějin jako sdělení minulosti
- náboženství, kultura
- poučení z historie

Chemie

- omamné látky a jejich složení
- působení drog na člověka
- výstražné symboly

Přírodopis

- zvířata – vztah, životní potřeby, význam pro člověka, bezpečné chování
- rostliny
- zdravý způsob života
- péče o zdraví
- lidské tělo
- kouření
- drogy
- neplánované těhotenství

Tělesná výchova

- kladný vztah ke sportu
- sport jako součást života
- psychická odolnost vůči negativním vlivům okolí
- zdravá soutěživost
- správné využití volného času
- hra fair - play

Informatika

- vyhledávání důležitých informací na internetu
- školní řád a mobilní telefon

- práce s internetem
- práce s PC a zdraví
- správné využívání volného času
- bezpečnost při používání internetu a mobilního telefonu
- počítačové hry a závislost

Zeměpis

- spolupráce s členskými státy EU
- makroregiony světa
- politická problematika
- světadíly
- rozdílné kultury

Výtvarná výchova, Člověk a svět práce

- zhotovování výrobku do různých výtvarných soutěží, zpracování obrázku s protidrogovou tematikou

Výchova ke zdraví

- péče o zdraví
- civilizační choroby
- infekční nemoci
- sebepoznání
- sociální hry
- komunikace a mezilidské vztahy
- společenské chování
- výživa

7. PROGRAM PROTI ŠIKANĚ

7.1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Šikana označuje fyzické i psychické omezování či týrání jedince v kolektivu. Dochází k ní ve všech skupinách věkových i sociálních. Setkat se s ní můžeme v jakémkoliv typu škol a školských zařízeních.

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu s následky především na psychickém zdraví. Jejich znaky je možno rozdělit podle různých hledisek přibližně do následujících skupin: verbální přímé a nepřímé fyzické přímé a nepřímé aktivní a pasivní.

Nejčastější nepřímé a přímé varovné signály šikanování

Varovné signály šikany - nepřímé (jednotlivě mohou mít i jiné příčiny, ale je vhodné zvýšit pozornost) Dítě je stranou od ostatních (např. o přestávkách), zdá se, že nemá kamarády.

Přestávky tráví v bezpečné blízkosti učitelů. Dítě je zaražené, posmutnělé až depresivní, nemluví (stává se uzavřeným). Dítě působí smutně, nešťastně, stísněně, má blízko k pláči. Dítě má poruchy spánku, zdají se mu hrůzostrašné sny. Dojde k výraznému zhoršení prospěchu, je nesoustředěné, bez zájmu. Začne vyhledávat důvody pro absenci ve škole - časté omluvenky z důvodu nevolnosti, pobolívání hlavy, břicha apod. Do školy nebo ze školy chodí oklikami. Má často potrhané oblečení, poškozené školní pomůcky nebo pomůcky chybí. Často mu nevychází kapesné, ztrácí ho, chybí mu peníze. Dítě o přestávkách nesvačí, i když dostává z domu svačiny a obědy má zajištěné. Má často různá zranění - odřeniny, modřiny, lehký otřes mozku, naraženou kost nebo zlomeninu, popáleniny na ruce apod. – a nedokáže to uspokojivě vysvětlit. Při týmových sportech bývá volen mezi posledními. Má-li mluvit před třídou je nejistý a ustrašený. Vyhrožuje sebevraždou, nebo se o ni dokonce pokusí.

Varovné signály šikany – přímé (neprodleně začít řešit) Soustavné posměšné poznámky, nadávky, hrubé žerty, hanlivá přezdívka – rozhodující podmínkou je, do jaké míry je žák tímto zranitelný, těžko to snáší a trpí tím. Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávislným nebo pohrdavým tónem. Jednostranné vyžadování věcných či peněžních darů pod pohrůzkou násilí nebo hrozbou odpírání kamarádství. Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich. Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje. Opakované rvačky se zřejmým nepoměrem sil nebo marnou snahou jednoho ze situace uniknout – honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.

7.2 PREVENCE ŠIKANY

- třídní učitelé neustále pracují s celou třídou jako celkem, případné agresory vedou ke zkrocení emocí a potencionálním obětem záměrně povzbuzují sebevědomí
- posílené dozory během přestávek i na odlehlých místech, kde může eventuálně docházet k šikaně
- snaha odhalit šikanu formou rozhovorů se žáky a formou dotazníků

- různé sociální hry zaměřené na odplavení stresu, agresivity, ale hlavně zaměřené na pěstování empatií
- práce s potencionálními agresory a oběťmi, která spočívá v neustálých rozhovorech zaměřených na objasňování skutečností
- spolupráce s institucemi, které se šikaně věnují
- prevence šikany je zapracována ve vyučovacích předmětech vzdělávacího programu školy
- prevence šikany provází žáky nejenom v době vyučování, ale v družině, na různých školních akcích
- zvyšujeme povědomí pedagogu o problematice šikany

7.3 VYŠETŘOVÁNÍ ŠIKANY

Schéma pro řešení počáteční šikany, kdy agresori ještě nevnutili násilí ostatním a většina dětí není na jejich straně:

Odhad závažnosti onemocnění skupiny a rozpoznání, zda nejde o neobvyklou formu šikanování

- a) Rozhovor s informátory a oběťmi
- b) Nalezení vhodných svědků
- c) Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
- d) Ochrana oběti
- e) Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi
- f) Výchovná komise
- g) Rozhovor s rodiči oběti
- h) Práce s celou třídou

4. Některé omyly:

- a) snaha vyšetřovat údajné agresory hned na počátku a ještě k tomu před třídou
- b) bezprostředně konfrontovat výpověď týraného žáka s výpověďmi jeho mučitelů

5. Pokročilá stádia by měli řešit pouze specialisté na problematiku školního násilí a šikanování ve spolupráci se školou.

7.4 SPOLUPRÁCE S INSTITUCEMI

Policie České republiky

Pedagogicko psychologická poradna

Odbor péče o rodinu a dítě, Magistrát města České Budějovice

7.5 POSTUP RODIČŮ PŘI PODEZŘENÍ NA ŠIKANOVÁNÍ

1. Zjistěte od dítěte dopodrobna, co se stalo, kdy se to stalo a kde. Vyptejte se, kdo všechno byl situaci přítomen. Je důležité, aby rozhovor s dítětem probíhal v atmosféře důvěry a podpory.
2. Poskytněte dítěti veškerou ochranu (např. při cestě do školy a ze školy, i za cenu, že se budete uvolňovat z práce, viz dále šikana a paragrafy).
3. Poskytněte dítěti dostatek péče, více s ním komunikujte, věnujte se mu ve volném čase, odjeďte na chatu, chalupu či k prarodičům.
4. Nemáte-li jistotu, že dítě nebude ohroženo během pobytu ve škole, ponechejte dítě doma, ale pozor – zvažte, zda v jeho situaci může být samo.
5. Znovu ubezpečujte dítě, že udělalo dobře, že vám vše sdělilo, mluvte s ním více než dříve.
6. Zhodnoťte a to velice kriticky, co mohlo vyvolat stav, který skončil šikanou. Neobviňujte pouze školu, nastavte si „zrcadlo pravdy“. Neomlouvejte sebe, ani své dítě. Se svým zjištěním se v první fázi dítěti nesvěřujte, ale připravujte nápravu.
7. Hledejte, jak dítěti dále pomoci prostřednictvím příslušného odborníka.

Doporučujeme všimnout si zejména těchto projevů chování:

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechuť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo).
- Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach.
- Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresori mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"

- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.

8. SYSTÉM PŘEDPISŮ

Právní předpisy:

Listina základních práv a svobod

Metodickým pokynem MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, čj. 37 014/2005-25;

Vnitřní předpisy:

Školní řád, který stanovuje následující pravidla

- Zákaz kouření ve škole a v areálu školy
- Zákaz používání alkoholických nápojů a užívání a držení omamných látek
- Zákaz nošení zbraní, používání mobilů v hodinách, pořizování obrázků a videí
- Žák je povinný oznámit školní úraz, následně se úraz zapíše do Knihy úrazu, zranění se oznámí rodičům prostřednictvím žákovské knížky, následně dochází k ošetření u příslušného lékaře
- Zákaz sedění na lavicích, zákaz házení předmětů z oken
- Žák musí mít ve škole přezůvky a vhodnou obuv na tělocvik

9. SYSTÉM VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ

Všichni pedagogičtí pracovníci si své vzdělání neustále doplňují. Využíváme nabídek Jihočeského kraje a různých jiných organizací, které přichází s novými a zajímavými

semináři pro pedagogy. Z nabídek zasílaných škole je každoročně připraven plán školení, seminářů, přednášek, odborných výcviků a dalších aktivit. Dle seznamu aktivit si pedagogové vybírají akce, kterých se zúčastní, následně zpracují jejich hodnocení a seznámí se závěry ostatní kolegy. Vyučující se vzdělávají také v oblasti hudební výchovy, výtvarné výchovy,

10. NESPECIFICKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE

10.1 AKCE ŠKOLY

Září:

Exkurze do Vídně

Poznáváme EU

Evropský den

jazyků

Beseda na téma Šikana – pluk. Lottes

Říjen:

Návštěva Jihočeského muzea – 100. výročí vzniku ČSR

Cassiopeia – Práva a povinnosti

Celoškolní výstava k 100. výročí vzniku ČSR

Listopad:

Exkurze do Techmanie v Plzni

Přednáška Jsem Online

Návštěva výstavy Vzdělání a řemeslo

Prosinec:

Cassiopeia – Od Adventu do Vánoc

Vánoční trhy – prodej výrobků dětí ze ŠD

Rozsvěcení vánočního stromu

Školní vánoční besídky

Leden:

Projekt Edison – pobyt cizinců ve škole a při výuce

Únor:

Beseda na téma Alkoholismus a jak říci NE

Návštěva planetária Č. Budějovice

Březen:

Lyžařský výcvikový kurz na Hochfichtu

Duben:

Cassiopeia- Včelí království

Květen:

Poznávací zájezd do Anglie

Červen:

Den dětí

Školní akademie

Třídní výlety

Dobrodružství s technikou, Č. Budějovice

Projekt OČMU

Akce se v průběhu školního roku doplňují.

Během celého školního roku se konají následující akce:

Poznávání profesí – besedy s lidmi různých profesí

– předprofesní příprava

Projektové vyučování

Školní soutěž ve sběru papíru a dalších odpadních surovin

Recyklohraní

Výchovné koncerty

Divadelní představení

Školní výstavy a prezentace

Výtvarné soutěže – různá témata a pořadatelé

Sportovní turnaje: kopaná, lehkootletické závody, rybářská olympiáda, florbal

10.2 AKTIVITY

Volnočasové aktivity (kroužky)

Aktivity probíhají ve škole během celého školního roku (viz příloha 1)

Předmětové soutěže

- Přírodovědný a Matematický klokan
- Pythagoriáda
- Dějepisná olympiáda

- Matematická olympiáda
- Chemická olympiáda
- Jazykové soutěže

11. HODNOCENÍ MPP

MPP se vyhodnocuje na konci každého školního roku a výsledky tohoto hodnocení se zapracovávají do MPP následujícího školního roku.

Vypracovala: Mgr. Marcela Cimbůrková, metodik prevence

Schválila: Mgr. Jana Schnelzerová, ředitelka školy

V Ševětíně 1.9.2018